

Політичні партії та партійні системи (ч.2)

- 1 Громадські об'єднання та рухи
- 2 Сутність, ознаки та структура політичної партії
- 3 Партогенез
- 4 Роль і функції політичних партій
- 5 Типологія політичних партій
- 6 Партійні системи: поняття, типологія
- 7 Становлення багатопартійності в Україні
- 8 Партійна система сучасної України

кількість партій

тип виборчої системи

соціально-політичні поділи

тип політичного режиму

Партійна система - це сукупність діючих у країні політичних партій, відносини між ними, а також з державою

КРИТЕРІЇ

КІЛЬКІСНІ

М. Дюверже:

- однопартійні
- двопартійні
- багатопартійні

ЯКІСНІ

- конкурентні й неконкурентні

Дж. Ла Паломбара, М. Вайнер:

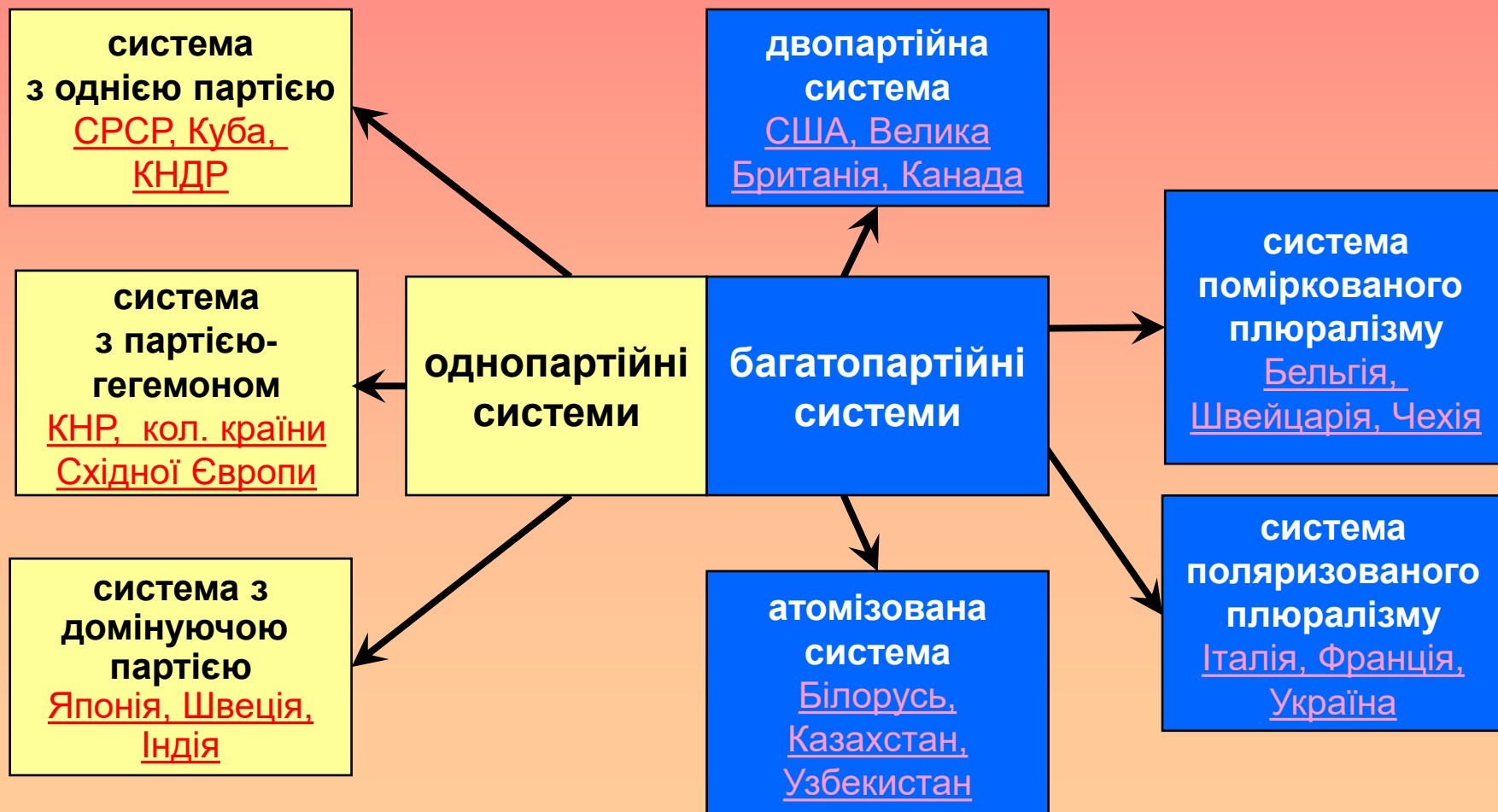
- гегемоністські та змінні
- ідеологічні та прагматичні

ТИПОЛОГІЯ ПАРТІЙНИХ СИСТЕМ (за Дж. Сарторі)

(1924-2017)

«Партії та партійні системи»

1. ОДНОПАРТІЙНА СИСТЕМА

правляча партія є єдиною

зрощення партійного апарату з державним

тоталітарний або авторитарний режим

Італія

Німеччина

СРСР

Куба

КНДР

В'єтнам

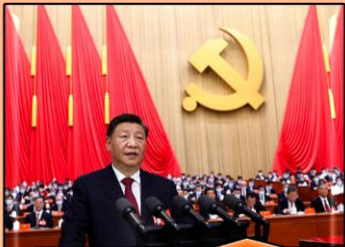
2. ГЕГЕМОНІСТСЬКА СИСТЕМА

існування декількох номінальних партій

тільки за однією партією постійно закріплюється роль
правлячої партії (гегемона)

відсутність реальної партійної конкуренції

авторитарний або тоталітарний режим

КНР

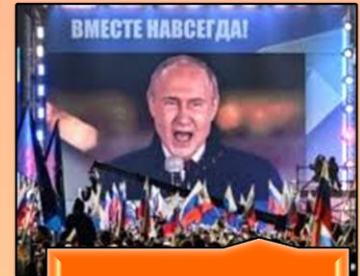
Польща (ПНР)

Болгарія (НРБ)

Східна
Німеччина (НДР)

росія

3. ДОМІНАНТНА СИСТЕМА

наявність декількох незалежних одна від одної партій

тривале і безперервне перебування при владі однієї з партій (перемога на виборах і одноосібне формування уряду)

демократичний режим

Японія

Швеція

Індія

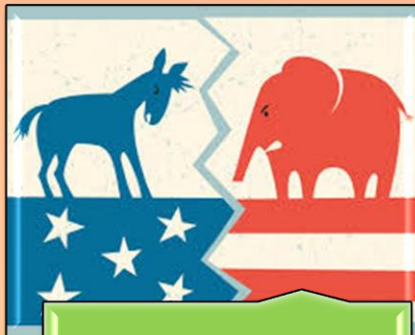
4. ДВОПАРТІЙНА (БІПАРТІЙНА) СИСТЕМА

наявність декількох партій, серед яких домінують дві найпотужніші партії

формування уряду однією з двох партій, що перемогла на виборах

впливова опозиція з боку партії, що програла вибори

демократичний режим

США

Велика
Британія

Канада

ТРИПАРТІЙНА СИСТЕМА (СИСТЕМА 2,5 ПАРТІЙ)

наявність декількох партій, серед яких домінують дві найпотужніші партії

існування менш, але достатньо впливової третьої партії

об'єднання з третьою партією забезпечує парламентську більшість одній із двох основних партій

демократичний режим

Німеччина

Нова Зеландія

Австралія

5. СИСТЕМА ПОМІРКОВАНОВОГО (ОБМЕЖЕНОГО) ПЛЮРАЛІЗМУ

в парламенті представлені три-п'ять партій

жодна з партій не може завоювати більшість місць у парламенті і самотійно сформувати уряд

уряд формується коаліцією партій, згідно з кількістю місць у парламенті

ідеологічні розбіжності між партіями в парламенті незначні

демократичний режим

Швейцарія

Бельгія

Чехія

6. СИСТЕМА ПОЛЯРИЗОВАНОГО (КРАЙНЬОГО) ПЛЮРАЛІЗМУ

наявність великої кількості невеликих партій, які утворюють блоки під час передвиборчої кампанії

формування уряду партіями центру

наявність двополярної - зліва і справа - деструктивної опозиції

гостре ідеологічне розмежування між центром і право-лівою опозицією

демократичний режим

Франція

Італія

Словаччина

Україна

7. АТОМІЗОВАНА СИСТЕМА

наявність багатьох маловпливових і нечисельних політичних партій

уряд формується або на основі широкої коаліції партій, або взагалі на позапартійній основі

авторитарний або демократичний режим

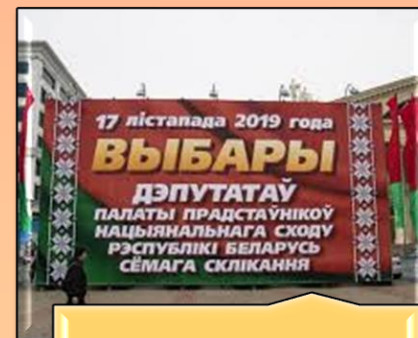
Україна
(поч.1990-х рр.)

Казахстан

Узбекистан

Білорусь

НЕФОРМАЛЬНІ ОБ'ЄДНАННЯ

1990, Українська
республіканська партія

1991

• 7 партій

1992

• 13 партій

1993

• 28 партій

1998

• 52 партії

2001

• 110 партій

2002

• 132 партії

На 01.01.2022 р. в Україні
zareestrovano **370** politychnykh partyi

Парламентські партії України

«Слуга народу» (О. Шуляк)

«Опозиційна платформа «За життя» (Ю. Бойко)

ЗАБОРОНЕНА

«Батьківщина» (Ю. Тимошенко)

«Європейська солідарність» (П. Порошенко)

«Голос» (К. Рудик)

Отже, партійну систему України у повоєнні роки чекає повне перезавантаження, яке пов'язане з негативним відношенням українців до політичних партій (за результатами опитування рівень довіри на рівні 1–2 %).

Перезавантаження буде обумовлене особливостями функціонування партій після завершення війни, в тому числі й оновленням нормативно-правової бази їх діяльності (фінансування, утворення, припинення діяльності).

Таким чином, Україна отримає «третю» партійну систему («перша» існувала з 1991 до 2014 р., а «друга» з 2014 до початку російського вторгнення в Україну).

Повоєнні політичні партії будуть характеризуватися:

- ✓ децентралізованою організаційною структурою,
- ✓ низьким рівнем членства,
- ✓ домінуванням «мережевого» способу діяльності
- ✓ відсутністю чітких ідеологічних маркерів

Трансформація партійної системи України

Дякую за увагу!

